

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 30 mars 2011

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om fotboll på idrottsforum.org

Vissa engelska begrepp är komplicerade att använda i en svensk kontext, eftersom de betyder olika saker här och i exempelvis Storbritannien. Sålunda kan en engelsk bok om *coaching* inte recenseras på forumet utan att recensenten först måste klargöra skillnaderna mellan länderna när det gäller begreppet och dess praktiska uttryck. Detsamma gäller begreppet och det praktiska uttrycket *management*, något som Magnus Forslund är medveten om efter att ha tagit del av böcker med titlar som *Managing Football*, och nu senast *Football Management*. I England är en *football manager* helt enkelt en fotbollstränare, och *management* har i det sammanhanget ingenting med övriga aspekter på ledning och utveckling av fotbollsklubbar att göra. Nu är begreppsförvirring inte tillnärmelsevis det största och allvarligaste problemet när det gäller Sue Bridgewater's *Football Management* (Palgrave Macmillan), att döma av vår recensent, som finner att den akademiska nivån är låg, att boken inte är forskningsdriven, och att det finns få vetenskapliga referenser. Till den som vill veta vad som faktiskt finns i boken rekommenderar vi Magnus Forslunds recension.

Ett svårrekommenderad bok

Magnus Forslund

Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet, Växjö

Sue Bridgewater
Football Management
207 sidor, inb.
Basingstoke, Hamps.: Palgrave
Macmillan 2010
ISBN 978-0-230-23841-1

Sue Bridgewater är doktor i företagsekonomi med inriktning på marknadsföring vid Warwick University i England. De senaste tio åren har hon varit involverad i utbildningen av tränare på den avancerade nivån i England. Hon har också nyligen kommit ut med boken *Football Brands*.

Den här boken heter *Football Management*, vilket är en av dess brister. Titeln leder nämligen tankarna fel och bidrar till begreppsmässig förvirring. Boken handlar bara om tränarskap, ingenting om andra delar av det som behövs för att organisera, leda och utveckla fotbollsklubbar. En jämförelse kan göras med boken *Managing Football*, av Sean Hamil & Simon Chadwick (red). Jämförelse kan också göras med det generella management-fältet. Här skiljer man på management för hela organisationen och management för det strikt operativa arbetet. Ett begrepp som ibland används är *operations management*. Man talar även om första linjens, operativt eller arbetsorganisatoriskt ledarskap, vilket kan jämföras med tränarskap.

Detta om begreppen. Boken har två ambitioner: för det första att identifiera lärdomar som företagschefer kan göra genom att reflektera över de utmaningar som finns med att arbeta i en sådan turbulent omgivning som fotbollstränare gör; för det andra är det en bok om och för fotboll och fotbollstränare.

Den första ambitionen får man dock leta efter och det man hittar är inte mer än några ytliga jämförelser mellan att

vara chef i företag och tränare. Det görs inte någon distinktion mellan chefer på olika nivåer i företag och det förs inte heller någon diskussion om vem det egentligen är som ska och/eller kan lära vem. Bokens sista kapitel avslutas med en vag genomgång av ”ett antal paralleller mellan football management och ledare i dagens organisationer”. Här har författaren tydligt släppt ambitionen att företagsledare skulle lära sig av fotbollstränare.

Den andra ambitionen är inte så svår att uppfylla: att skriva om fotboll och fotbollstränare. Frågan är dock vad Bridgewater vill säga om och/eller till fotbollstränare. Efter genomläsning förstår man att det *inte* handlar om att presentera forskning som på något sätt skulle bidra till att utveckla fotbollstränare eller klubbarna som har fotbollstränare anställda. Generellt är den akademiska nivån mycket låg. Det görs några få hänvisningar till vetenskapliga publikationer. Resten verkar bygga material från hemsidor och sådant hon hört sägas i media, i kurser hon haft med tränare och på möten/konferenser där de inblandade i engelsk fotboll träffas. Det framstår som viktigt för henne att visa att hon varit med på dessa möten. Hur det hjälper tränarna vet jag inte, de har förmodligen varit med på samma möten. Det är alltså inte en bok som för forskningen vidare. Det är knappast en som för fotbollsträneriet vidare heller.

Vad innehåller boken då? Några nerslag kommer här:

I början av boken gör författaren det till en poäng att hävda att få, om ens några, andra chefer arbetar i en sådan turbulent miljö som fotbollstränare. En del tränare blir sparkade innan säsongen ens hunnit börja. Andra får några få matcher på sig, sen är det tack och hej. Sägås skall att alla siffror utgår från engelsk fotboll. Så även att medellivslängden för en tränare är strax under 1,5 år. Så långt hänger jag med. Det vore intressant att få djupgående insikter om hur man som chef/ledare kan hantera, överleva och utvecklas i en sådan miljö. Det kunde vara något för alla chefer, oavsett organisationstyp. Problemet är att boken inte tar upp detta. Den stannar vid att säga *att* det är så och att man borde kunna lära något.

” Det är alltså inte en bok som för forskningen vidare. Det är knappast en som för fotbollsträneriet vidare heller.

I *kapitel ett* diskuteras vad företag kan lära från fotboll och vice versa. Mest fokus blir dock på att lyfta fram vad som kännetecknar fotbollstränarens arbetssituation. Några iakttagelser är att en tränarens livslängd blir allt kortare, att det kan vända mycket snabbt, att fotboll är en ”results business”, att tränare jobbar dygnet runt, med mera. Vissa saker upprepas flera gånger. Sedan avslutas kapitlet med att vi får reda på att vi i *kommande* kapitel ska se hur allt detta kan ge lärdomar till företagschefer. Något vi i inledning fick veta skulle ske i *detta* kapitel.

Den oklara strukturen i kapitel ett fortsätter. I flera fall finns en ”mis-match” mellan rubrik och innehåll. Upprepningar sker många gånger. Relevansen är ofta oklar, som att det i *kapitel två* finns en *13 sidors* introduktion till ledarskapsteori som inte används i några andra diskussioner.

Kapitel tre handlar om vad som ska räknas som framgång för en fotbollstränare och vilka faktorer som påverkar. Framgång föreslås mätas genom att titta på vinstprocenten, nedbrutet per säsong, exkludera cupmatcher samt justera för kvalitén på laget. Vi lämnas dock i oklarhet kring hur det sistnämnda ska mätas. Därefter diskuteras om tränarens egen spelarerfarenhet spelar roll. Det märkliga här är att det inte tas hänsyn till om huruvida tränaren har gått någon utbildning eller inte – oavsett egen spelarnivå. Istället droppar författaren namn och uttalanden från ”kändisar” som tyckte det var svårt att träna ett lag på lägre nivå. Eventuell konklusion är oklar. Akademiska reflektioner lyser med sin frånvaro. Det verkar vara mer intressant att bolla siffror och se vilka namn som hamnar högst upp på topplistorna. Kanske är det en strategi för att kunna sälja boken: tränare i England vill se vilken plats de får.

I *kapitel fyra* är temat om det hjälper att byta tränare. Vi får en del siffror om när tränare sparkas/sägs upp. Flest byten sker i oktober/november samt maj/juni. Det senare är ju knappast konstigt eftersom säsongen är slut då. Några få reflektioner görs, där författaren till exempel säger att det inte är självklart att lagets prestationer på plan blir bättre av att byta tränare. Jag har dock svårt att se att hon bidrar med något utöver det som redan är publicerat kring tränarbyten.

Kapitel fem behandlar övergången från att vara spelare till att bli tränare samt när tränare av olika anledningar avgår/slutar/avskedas. Vi får några anekdoter från tränare kring hur det är att sluta spela och gå in i rollen som tränare samt hur jobbigt det kan vara att sluta som tränare. Och så några siffror, vars implikationer är mycket oklara.

Kapitel sex har rubriken ”Final thoughts on football management” men är främst en upprepning av några påstående från tidigare kapitel. Slutavsnittet kring vad företagschefer kan lära av fotbollstränare faller platt då författaren egentligen frångår ambitionen och nöjer sig med att notera några paralleller mellan de båda världarna.

Avslutningsvis är det här en bok jag inte vet vem jag ska rekommendera den till. På baksidan ger flera engelska tränare sitt beröm till boken, så kanske är den bra för dem. För oss andra, som har läst lite mer än just den här boken, är det nog svårt att vara lika positiv. Rollen som fotbollstränare, inklusive problemet med ”the sack race”, har behandlats utförligt av bl a Gilmore (2001), Green (2002) och Carter (2006). Dribblandet med siffror kring hur man ska mäta framgång, vilka klubb som är bäst, osv., har också gjorts. I en populärversion plockar exempelvis Kuper & Szymanski (2009) fram en del intressanta saker.

Det mest förvånande är varför det inte sker en diskussion kring hur tränare hanterar sin turbulenta vardag. Om författaren nu har tillgång till förstahandsbeskrivningar borde det ju vara ett utmärkt tillfälle att djupstudera detta. Alternativt kunde man tänka sig att diskutera ledarstilar bland engelska tränare, då det är något som lyfts fram som problematiskt i tidigare forskning (Cushion & Jones, 2006). Då hade boken kunna bidra på något annat sätt än genom att beskriva lite ytfakta kring ”så här är det” (vilket i flera fall dessutom kan ifrågasättas).

Referenser

- Carter, N. (2006) *The football manager: A history* Abingdon, Oxon: Routledge.
- Cushion, C. & R. L. Jones (2006) ”Power, discourse, and symbolic violence in professional youth soccer_ the case of albion football club” i *Sociology of Sport Journal*, 23(2), 142-161.
- Gilmore, S. (2001) *Life in the frying pan : Towards the training and development of football managers* Portsmouth: University of Portsmouth.
- Green, C. (2002) *The sack race: The story of football's gaffers* Edinburgh: Mainstream.
- Kuper, S. & S. Szymanski (2009) *Why England Lose: & other curious football phenomena explained* London: HarperCollins.

© Magnus Forslund 2011.

 [Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk](#)

 [Buy this book from Amazon.co.uk](#)

 [Buy this book from Amazon.com](#)